

SIVILOMBUDET STORTINGETS OMBUD FOR
KONTROLL MED FORVALTNINGEN
Postboks 3 Sentrum
0101 OSLO

Kontakt saksbehandler

Odd-Arild Holen, 51568714
fmrooah@statsforvalteren.no

Svar på Sivilombudets undersøkelse - Karmøy plan 2127

Vi viser til Sivilombudets brev datert 12.01.2023 hvor det innledes undersøkelse av vårt klagevedtak datert 20.08.2022. Saken gjelder Karmøy kommunes detaljregulering for Nye Veavågen barneskole.

Statsforvalteren vil innledningsvis gjøre noen merknader om naturverdiene i planområdet samt til følgende fra Sivilombudets brev av 12.01.2023:

«Slik ombudet forstår saken, har det i tidsrommet mellom kommunens reguleringsplanvedtak og Statsforvalterens klageavgjørelse blitt gjort flere funn av naturverdier i og i nærheten av planområdet.»

Dette er ikke helt dekkende for saksforholdet. Vi mottok opplysninger fortløpende, og de mest etterrettelige og grundigste opplysningene om områdets naturverdier ble mottatt etter vår klagebehandling, ikke før. Gunvar Mikkelsen v/Forum for natur og friluftsliv Hordaland bistod klageren, Naturvernforbundet i Rogaland, og holdt oss løpende orientert om funn i området. Disse funnene var ikke utført av en profesjonell aktør, og det forelå ingen ny faglig utredning av naturverdier på det tidspunkt vi fattet vårt klagevedtak 20.08.2022. Klager bestilte en kartlegging av naturmangfold i planområdet fra Biofokus som la frem sitt første notat datert 19.10.2022, to måneder etter at vi hadde ferdigbehandlet klagesaken. Det var dette notatet Statsforvalteren tok utgangspunkt i da vi 14.11.2022 besluttet å gi utsatt iverksetting frem til Sivilombudet har tatt stilling til saken. Vi skrev da at vår foreløpige vurdering var at en realisering av reguleringsplanen ville kunne medføre alvorlig miljøskade. Dette var basert på det verst tenkelige utfallet der alle naturverdiene gikk tapt. Dette er for øvrig ikke realistisk fordi planområdet ikke skal nedbygges 100%. Blant annet skal det sør i planområdet bevares et område kjent som «Bambiskogen». I tillegg skal det bevares vegetasjonsskjermer. Det vil dermed ved gjennomføringen av reguleringsplanen være mulig å ivareta naturverdier.

Sivilombudet har stilt fire spørsmål, som vi under vil gjengi og besvare:

1. Mener Statsforvalteren at prøvingen av Karmøy kommunes reguleringsplanvedtak i vedtak 20. august 2022 er i tråd med de krav som kan utledes av forvaltningsloven § 34 andre ledd?

Mener Statsforvalteren at det er foretatt en fullstendig ny prøving av saken og ikke kun en gyldighetsprøving av kommunens vedtak? I denne sammenheng ber vi Statsforvalteren redegjøre nærmere for i hvilke sammenhenger de nye opplysningene om naturverdier er vurdert.

Det går frem av forvaltningsloven (fvl.) § 34 annet ledd at klageinstansen kan ta hensyn til nye omstendigheter. Det følger av dette at det ikke kun skal gjøres en overprøving av kommunens vedtak, men en fullstendig ny prøving av saken. Statsforvalteren hensyntar generelt nye omstendigheter, og dersom det hadde kommet frem nye opplysninger som tilsa at reguleringsplanen ikke var gyldig, så ville vi ha opphevet vedtaket på dette grunnlag. Vi er likevel tilbakeholdne med å overprøve kommunens frie planfaglige skjønn i reguleringsaker, og vi har i klagebehandlingen skrevet følgende om dette:

«Statsforvalterens primære oppgave i klagesaken er å kontrollere at den kommunale behandlingen er gjort på lovlige måte, og at det er lagt vekt på saklige hensyn ved endringen av planen. Statsforvalteren kan ikke selv endre planen uten at kommunen er enig i endringene. Ved eventuell uenighet om hvorvidt planen må endres skal Statsforvalteren oversende klagesaken til departementet for avgjørelse, jf. Kommunal- og moderniseringsdepartementets rundskriv T-8/86.»

At kommunens planvedtak var i strid med naturmangfoldloven (nml.) § 7 og evt. også konsekvensutredningsforskriften § 8 jf. § 10 var en av anførselene til klager, som også har brakt saken inn for Sivilombudet. Vi gjorde under klagebehandlingen en vurdering av de nye opplysningene, og vi sendte også disse til uttale hos kommunen for å sørge for at saken var tilstrekkelig opplyst. Vår konklusjon var at reguleringsplanen var gyldig, men at de nye opplysningene måtte vurderes på ny etter nml. §§ 8-12 under byggesaksbehandlingen. Naturverdiene vil legge føringer for gjennomføringen av reguleringsplanen, herunder hvor i planområdet skolebygget skal oppføres, og hvordan uteområdene skal opparbeides.

2. Mener Statsforvalteren at planen er tilstrekkelig utredet etter forvaltningsloven § 17 dersom de nye opplysningene om naturverdier legges til grunn for vurderingen?

Selv om vi hensyntar nye omstendigheter, er det likevel vedtakstidspunktet som er avgjørende når man skal ta stilling til om en sak var tilstrekkelig opplyst. Funn som ble gjort etter planen ble vedtatt, viser at det var uoppdagede naturverdier innenfor planområdet. Dette tilsier at planen ikke var tilstrekkelig utredet. Vi mener likevel at kommunen utredet planen så grundig som var rimelig ut fra hva som var kjent. Området var allerede avsatt til byggeområde i kommuneplanen og i eksisterende reguleringsplaner (område og detalj), og hadde blitt utredet tidligere. Videre bestilte kommunen en ny kartlegging av Norconsult. Norconsult benyttet ikke moseekspert til utredningen, og fant derfor ikke de mosetyper som ble funnet av Biofokus sin moseekspert. Statsforvalteren finner det for øvrig ikke rimelig å kreve at planområdet, i forbindelse med en omregulering av eksisterende regulert byggeområde, skal undersøkes av alle typer eksperter, herunder moseeksperter, dersom saken ikke gir grunnlag for dette. Vi mener etter dette at planen var tilstrekkelig utredet.

3. Har Statsforvalteren vurdert om de nye opplysningene medfører at planen krever konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven § 4-2 og konsekvensutredningsforskriften?

Ut fra de nye opplysningene finner Statsforvalteren at planen trolig skulle hatt konsekvensutredning (KU) jf. konsekvensutredningsforskriften § 8 jf. § 10. Hvorvidt en reguleringsplan krever KU er imidlertid noe som skal fastslås allerede ved planoppstart, og senest ved utleggelse til offentlig

ettersyn. Verken «*Veilederen om reguleringsplaner*», «*Veilederen Konsekvensutredninger for planer etter plan- og bygningsloven*» eller «*Veilederen Når skal tiltak i vedlegg II konsekvensutrednes? Vurdering etter § 10 i forskrift om konsekvensutredninger*» omtaler hvordan det skal håndteres når det sent i reguleringsprosessen kommer frem nye opplysninger som taler for at planen likevel skulle hatt KU.

Slik Statsforvalteren ser det, legger ikke systemet opp til å kreve KU på grunn av forhold som fremkommer sent i prosessen. Vi viser i denne sammenheng blant annet til at for planer og tiltak som etter dagens konsekvensutredningsforskrift skulle hatt KU, men som ikke krevde KU på det tidspunktet planarbeidet startet, kreves det ikke KU i dag jf. konsekvensutredningsforskriften § 39. Ut fra hva som var kjent på vedtakstidspunktet, var ikke KU nødvendig, og vi kan dermed ikke se at det var mangler i saken som vil medføre ugyldighet. Videre kan vi ikke se at det er hensiktsmessig å oppheve en plan fordi det etter planvedtaket er gjort nye funn av naturverdier. De nye opplysningene vil uansett måtte vurderes opp mot nml. §§ 8-12 i forbindelse med byggesaksbehandlingen, jf. side 2.

4. Har Statsforvalteren vurdert om kommunens vurderinger av naturmangfoldloven §§ 8-12 er tilstrekkelige og i tråd med den faktiske situasjonen i området, ut ifra det man nå vet om denne?

Det er ikke er mulig å fatte en beslutning ut fra hva man på et senere tidspunkt vil vite. Statsforvalteren mener at kommunens vurderinger av nml. §§ 8-12 var tilstrekkelige på vedtakstidspunktet ut fra hva som var kjent på det tidspunktet. Vi viser til det vi skrev under spørsmål to ovenfor, samt følgende vurdering hentet fra vårt brev av 14.11.2022, svar på omgjøringsbegjæring fra Naturvernforbundet i Rogaland:

«Statsforvalteren er i utgangspunktet enig med klager i at kunnskapsgrunnlaget om naturmangfold på vedtakstidspunktet ikke var tilfredsstillende. Dette er klaggjort ut fra de funn som er gjort i planområdet i ettertid. På vedtakstidspunktet var ikke dette kjent. Området er gjengrodd slåttemark og var allerede regulert til byggeområde. Området hadde tidligere blitt kartlagt for naturverdier i forbindelse med regulering, og kommunen bestilte en ny kartlegging av Norconsult i forbindelse med omreguleringen til skole. Ut fra denne kartleggingen var det ikke grunn til å tro at det var særlige verdier i området. Det heter i naturmangfoldloven § 8 at «Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.» Ut fra hva som var kjent på vedtakstidspunktet kan ikke Statsforvalteren se at kommunen hadde grunn til å foreta mer grundige undersøkelser. Kommunens utredning må dermed vurderes som tilfredsstillende på vedtakstidspunktet. Ut fra hvilke naturverdier som var kjent på vedtakstidspunktet forelå det heller ikke plikt til konsekvensutredning. At det er gjort viktige funn av naturverdier i ettertid medfører etter Statsforvalterens mening ikke at reguleringsplanen er ugyldig.»

Statsforvalteren har forståelse for klagerens synspunkter, men vi har ikke funnet hjemmel for å finne kommunens vedtak ugyldig.

Til orientering:

Det viser seg at Gunvar Mikkelsen v/Forum for natur og friluftsliv Hordaland også har bedt Kommunal- og distriktsdepartementet (KDD) om å se på saken. Vi vedlegger KDDs svarbrev datert 19.01.2023.

Med hilsen

Lone Merethe Solheim (e.f.)
ass. statsforvalter

Monica Nessa
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg

- 1 Svar på anmodning om oppheving av reguleringsplan for Nye Veavågen barneskole i Karmøy kommune

Kopi til:

Gunvar Mikkelsen
NATURVERNFORBUNDET I ROGALAND
KARMØY KOMMUNE

Nyhavnsveien 21
Henrik Ibsens gate 59
Postboks 167

5042 Bergen
4021 STAVANGER
4291 KOPERVIK